

Història Social del Coneixement

Codi: 106217

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504235 Ciència, Tecnologia i Humanitats	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Maria Antonia Martí Escayol

Correu electrònic: MariaAntonia.Marti@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Sergi Grau Torras

Prerequisits

L'assignatura no requereix haver cursat o estar cursant assignatures específiques del grau.

Objectius

L'assignatura presenta una història social i cultural del coneixement, en un sentit ampli. S'hi aborden els diferents mecanismes de construcció i circulació de coneixement sobre la naturalesa i la societat, des d'una visió interdisciplinària. A través de l'estudi històric d'institucions, espais i objectes, i de la seva interacció amb protagonistes diversos, s'analitzen les fronteres canviants del coneixement i els mecanismes de construcció d'autoritat i hegemonia cultural. L'assignatura planteja una visió crítica i renovada dels processos de modernització que han conduït a l'època contemporània.

Competències

- Dur a terme treballs escrits o presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat en diferents llengües.
- Identificar les diverses concepcions filosòfiques, ètiques i sociològiques sobre la ciència i la tecnologia i reconèixer-ne l'evolució al llarg de la història.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer la dimensió política, social i cultural del desenvolupament de la ciència i la tecnologia en les diferents etapes històriques.
- Utilitzar de manera crítica les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el vocabulari específic que ha produït cadascun dels actors i grups estudiats.
2. Aplicar els coneixements adquirits en àmbits laborals complexos o professionals.
3. Descriure la naturalesa interdisciplinària del coneixement.
4. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit.
5. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
6. Explicar els aspectes principals de la història social del coneixement utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
7. Expressar, tant oralment com per escrit, conceptes complexos de la historiografia del coneixement i de textos clàssics. .
8. Identificar els canvis més importants en les concepcions sobre el coneixement i la seva estructura.
9. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
10. Identificar els principals debats historiogràfics sobre el desenvolupament històric del coneixement.
11. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i desenvolupar un esquema.
12. Participar en debats orals a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina.
13. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions dels altres participants.
14. Reconèixer i interpretar tota mena de fonts de la història social i cultural. .
15. Reconèixer la dimensió històrica, social i cultural del coneixement. .
16. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
17. Treballar en equip de manera col·laborativa i eficient.
18. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història social i cultural.

Continguts

- Introducció: La historiografia social i cultural del coneixement.
- El coneixement oral: Sabers col·lectius, habilitats tàcites.
- El coneixement escrit: Lleis, manuscrits i intel·lectuals.
- El coneixement imprès: Llibres, llenguatge i nomenclatura.
- La classificació del saber: Taxonomies i enciclopèdies.
- El coneixement visual: Espais, imatges, paisatges.
- El coneixement material: Objectes, experiments, observacions.
- El coneixement com a mercaderia: Exposicions, fires i museus.
- L'organització del coneixement: Acadèmies, universitats i societats.
- El coneixement útil: Comerç, indústria i guerra.
- La geografia del coneixement: Centres i perifèries.

- Els públics del coneixement: Lectors, estudiants, amateurs.
- Les fronteres del coneixement: Experts, professionals i autoritat.
- El coneixement digital: Intel·ligència artificial i globalització.

Metodologia

Classes teòriques: Presentació del tema (objectius, continguts, relació amb els textos del tema).

Pràctiques d'aula: Anàlisi i discussió de textos breus.

Treball autònom: Lectura dels textos proposats, estudi i elaboració dels assaigs.

La metodologia de l'assignatura és fàcilment adaptable a la docència no presencial o híbrida, en el cas que sigui necessari.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	33	1,32	2, 4, 15
Exercicis pautats d'aprenentatge	16	0,64	9, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories i supervisió de treballs	4,25	0,17	1, 10, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	48	1,92	5, 14
Recerca i lectura bibliogràfica. Preparació i redacció de treballs	38,75	1,55	1, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 16

Avaluació

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Procediment de recuperació: per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total; per participar al procés de recuperació cal haver obtingut una qualificació mínima final de 3,5.

Condicions per a la qualificació "No avaluable": l'estudiant rebrà la qualificació de 'No avaluable' sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Plagi: en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	30%	2,5	0,1	4, 5, 7, 14, 15, 18
Examen 2	30%	2,5	0,1	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16
Exercici escrit 1	20%	2,5	0,1	1, 4, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18
Exercici escrit 2	20%	2,5	0,1	4, 7, 8, 12, 13, 17, 18

Bibliografia

BERNAL, John D. (1973). Historia social de la ciencia Edició 3ª ed. Península. Barcelona. (1ª ed. 1954).

BOWLER, Peter J.; MORUS, Iwan Rhys (2007). Panorama general de la ciencia moderna. Crítica. Barcelona.

BURKE, Peter (2002). Historia social del conocimiento. Vol I: De Gutenberg a Diderot . Barcelona. Paidós.

BURKE, Peter (2012). Historia social del conocimiento. Vol. II. De la Enciclopedia a la Wikipedia. Barcelona. Paidós.

DEBUS, Allen G. (1985). Hombre y naturaleza en el Renacimiento. Fondo de Cultura Económica. México (1ª ed. 1978).

FARA, Patricia (2009). Breve historia de la ciencia. Ariel. Barcelona

GARBER, Daniel; AYERS, Michael (eds.) (2008). The Cambridge History of Seventeenth-Century Philosophy. Cambridge University Press.

HENRY, John (2002). The Scientific Revolution and the Origins of Modern Science. Palgrave. New York.

KUHN, Thomas S. (1962). The Structure of Scientific Revolutions. Chicago University Press. Chicago.

KUHN, Thomas S. (2008 [1962]). L'estructura de les revolucions científiques. Traducció de Josep Batalla. Santa Coloma de Queralt: Obrador Edèndum, 2007.

LINDBERG, David (2002 [1992]). Los inicios de la ciencia occidental. Barcelona: Paidós. (traducció d'Antonio Beltrán)

OLBY, G.N. CANTOR, J.R.R. CHRISTIE, M.J.S. HODGE (eds.) (1990). Companion to the History of Modern Science. Routledge. Londres.

OSLER, Margaret J. (ed.) (2000). Rethinking the Scientific Revolution. Cambridge University Press.

PESTRE, Dominique (2008). Ciència, diners i política: assaig d'interpretació Obrador Edèndum. Santa Coloma de Queralt.

ROSSI, Paolo (1998). El nacimiento de la ciencia moderna en Europa. Crítica. Barcelona.

SOLIS, Carlos; SELLÉS, Manuel (2005). Historia de la Ciencia. Espasa. Madrid.

WESTFALL, Richard S. (1977). The Construction of Modern Science. Cambridge

A banda dels llibres, també utilitzarem les entrades al blog "Sabers en acció", dividida entre períodes històrics i temes de la història de la ciència:

- <https://sabersenaccio.iec.cat/>

Programari

No es requireix programari específic.